

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 25 sierpnia 2011 r.

**Pani
dr Teresa Janicka - Panek
Dyrektor
Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia
Nauczycieli w Skierniewicach**

KNO-4110-02-05/2011

R/10/010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Skierniewicach (WODN) organizację oraz finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do dnia 10 sierpnia).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 sierpnia 2011 r., na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność WODN, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli formułując ocenę pozytywną uwzględniła: zatrudnienie nauczycieli-konsultantów posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, prowadzenie kursów kwalifikacyjnych za zgodą Łódzkiego Kuratora Oświaty i z zachowaniem wymagań programowych i organizacyjnych, zrealizowanie zgodnie z umowami zadań edukacyjnych zleconych przez Łódzkiego Kuratora Oświaty oraz właściwe wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Wydatki WODN w analizowanym 2010 r. wyniosły ogółem 1.990.8 tys. zł (98% planu po zmianach), w tym wydatki sfinansowane z dochodów własnych wyniosły 26%.

WODN w ramach dochodów własnych uzyskał w 2010 r. kwotę 499,5 tys. zł z tytułu prowadzonych usług szkoleniowych (96% dochodów własnych ogółem), z tego z Kuratorium Oświaty w Łodzi 235,2 tys. zł na realizację zadań edukacyjnych oraz 264,3 tys. zł za przeprowadzenie 140 odpłatnych form doskonalenia (42% form zrealizowanych w 2010 r.). WODN zrealizował w 2010 r. trzy kursy kwalifikacyjne, które ukończyło ogółem 105 osób (w 2009 r. nie zorganizowano ww. formy kształcenia) oraz 326 form doskonalenia zawodowego nauczycieli, wobec 321 form w 2009 r., przy czym nastąpił spadek liczby uczestników o 25%, tj. z 11.882 do 9.493 osób.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na: nierzetelnym opracowaniu dokumentów związanych z realizacją zadań obowiązkowych oraz niepełnej realizacji tych zadań, nieefektywnym wykorzystaniu kadry nauczycieli-konsultantów do organizacji nieodpłatnych form doskonalenia dla nauczycieli oraz nieskutecznym nadzorze pedagogicznym nad zadaniami realizowanymi przez nauczycieli-doradców metodycznych.

1. W ocenie NIK plan pracy WODN w Skierniewicach na 2010 r. i sprawozdanie z realizacji planu pracy WODN w Skierniewicach za 2010 r. zostały opracowane nierzetelnie w zakresie realizacji zadań obowiązkowych, określonych § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 listopada 2009 r. w sprawie placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli (Dz. U. Nr 200, poz. 1537, ze zm.).

Działania szczegółowe i sposoby ich realizacji powtarzały się w ramach poszczególnych zadań obowiązkowych, bądź ich nie dotyczyły lub w niewielkim zakresie wiązały się z ich treścią. Takie podejście utrudnia monitorowanie i ocenę wykonania zadań obowiązkowych, stąd m.in. w sprawozdaniach WODN z nadzoru pedagogicznego za lata 2009/2010 i 2010/2011 brak oceny efektów realizacji tych zadań. Niepełna realizacja zadań obowiązkowych polegała na niewykonaniu dwóch zadań i tylko częściowym wykonaniu czterech spośród dziewięciu zadań. I tak:

- 1) WODN nie opracował priorytetów doskonalenia nauczycieli. Wobec braku priorytetów opracowanych przez WODN, dyrektorzy szkół, składając do dnia 30 listopada danego roku do organu prowadzącego wnioski w sprawie dofinansowania doskonalenia nauczycieli, nie posiadali informacji niezbędnych do aktualizacji wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli i prawidłowego sformułowania ww. wniosku;
- 2) Programy doskonalenia zawodowego doradców metodycznych przygotowano i realizowano w latach 2009 i 2010 bez współpracy z Łódzkim Kuratorem Oświaty.

Doskonalenie prowadzone było w postaci krótkich form, przede wszystkim jako wykłady, podczas narad organizacyjno-szkoleniowych dla pracowników WODN. Ponadto nie zaproponowano doradcom specjalistycznych form doskonalenia, opracowanych na podstawie pogłębionego rozpoznania potrzeb, które efektywnie wpływałyby na rozwój ich kompetencji, w tym doskonalenie umiejętności pracy z osobami dorosłymi;

- 3) WODN nie przygotowywał i nie realizował w latach 2009 i 2010 r. form doskonalenia zawodowego w zakresie zarządzania oświatą dla pracowników urzędu organu sprawującego nadzór pedagogiczny, natomiast dla pracowników j.s.t. zrealizowano w ww. latach odpowiednio kurs dla 30 osób i seminarium dla 4 osób oraz zajęcia w ramach klubu pracowników j.s.t.;
- 4) W niewystarczającym zakresie w stosunku do potrzeb organizowano i prowadzono, doradztwo metodyczne dla nauczycieli. Nie określono potrzeb z zakresu doradztwa metodycznego - WODN nie dysponuje danymi o liczbie nauczycieli poszczególnych przedmiotów (rodzajów zajęć) na poszczególnych poziomach kształcenia (typach i rodzajach szkół i placówek).

WODN nie zatrudniał doradców metodycznych, którzy mogliby wspomagać nauczycieli na terenie działania WODN, tj. czterech powiatów; skierniewickiego, rawskiego, łowickiego i opoczyńskiego. Spośród 15 nauczycieli-doradców metodycznych współpracujących z WODN w 2010 r., aż 12 działało na rzecz szkół Skierniewic, ponieważ zadania powierzył im Prezydent Miasta Skierniewce.

Ponadto nie określono, w porozumieniu z organem prowadzącym, pensum dydaktycznego nauczycieli-doradców metodycznych, co ma istotne znaczenie m.in. w zaspokojeniu potrzeb z zakresu doradztwa metodycznego i w analizowaniu efektów pracy nauczycieli-doradców metodycznych. W rezultacie doradcy przepracowali w 2010 r. przeciętnie 5,5 godziny w miesiącu, podczas gdy nauczyciel konsultant obowiązany jest zrealizować w ramach pensum 5 godzin zajęć edukacyjnych tygodniowo;

- 5) WODN nie opracował i nie prowadził - we współpracy z pozostałymi trzema wojewódzkimi placówkami doskonalenia - wojewódzkiego systemu informacji pedagogicznej, wykonując zadania z tego zakresu na terenie czterech powiatów, które faktycznie obejmuje zasięgiem działania. W rezultacie braku współdziałania z innymi placówkami nie zapewniono w odpowiednim zakresie m.in.: doradztwa metodycznego

dla nauczycieli oraz form doskonalenia dla nauczycieli przedmiotów zawodowych (na ogółem 329 form doskonalenia zrealizowanych w 2010 r. dedykowano im jeden kurs), wizytatorów, pracowników organu prowadzącego i nauczycieli-doradców metodycznych.

Powyższa sytuacja wynikało m.in. z faktu, iż dyrektorzy czterech wojewódzkich placówek doskonalenia ustalili w 2003 r. w formie ustnej rejonu działania uwzględniające podział administracyjny kraju z 1998 r., nie określając jednak zasad współpracy zakresie zadań obowiązkowych wojewódzkich placówek doskonalenia.

- 6) WODN nie organizował we współpracy z Łódzkim Kuratorem Oświaty działań na rzecz rozwoju zawodowego nauczycieli.
2. Czterech spośród 17 nauczycieli konsultantów nie zrealizowało, obowiązującego w 2010 r. na podstawie zarządzenia nr 2 dyrektora WODN z dnia 8 stycznia 2010 r., pensum dydaktycznego, i tak:
 - 1) osoby pełniące funkcje kierownicze: R. O. - 19 godzin i J. H. - 33 godziny, wobec wymiaru 80 godzin rocznie,
 - 2) A. D. - 73 godziny i A. J. Ch. - 48 godzin, wobec wymiaru 200 godzin rocznie dla pozostałych nauczycieli-konsultantów.
3. W zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego nad działalnością nauczycieli-doradców metodycznych, z którymi współpracował WODN, stwierdzono wykonywanie niektórych czynności nadzoru pedagogicznego przez nauczycieli konsultantów, w tym przez kierowników pracowni, a nie przez dyrektora WODN, do czego zobowiązuje § 23 ust. 8 ww. rozporządzenia w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli.

Dyrektor WODN obserwował jedynie 10 prowadzonych przez nauczycieli doradców w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 spośród ogółem 29 zajęć poddanych obserwacji (pozostałe zajęcia obserwowali konsultanci) oraz nie przeprowadził, przewidzianej w planie nadzoru na rok szkolny 2010/2011, kontroli dokumentacji pracy i frekwencji doradców w naradach (kontrolę zrealizował nauczyciel konsultant, formułując przy tym wnioski i zalecenia), a także nie zatwierdzał planów pracy doradców (w roku szkolnym 2009/2010) oraz sprawozdań doradców w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę, że nie podjęto skutecznych działań w celu zwiększenia przez nauczycieli-doradców metodycznych liczby zajęć otwartych i warsztatowych, o co wnioskowało Kuratorium Oświaty w Łodzi po kontroli w dniu

18 lutym 2010 r., i co wynikało z wniosków WODN sformułowanych w sprawozdaniach z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2009/2010 i 2010/2011. Świadczy o tym fakt, iż 15 doradców zrealizowało w 2010 r. jedynie 13 lekcji otwartych i zajęć edukacyjnych oraz przeciętnie po dwa zajęcia warsztatowe.

W ocenie NIK, powyższe nieprawidłowości wynikają m.in. z nieokreślenia zasad nadzoru pedagogicznego sprawowanego nad realizacją zadań nauczycieli-doradców metodycznych, uwzględniających specyfikę podległości doradców zatrudnionych w szkołach i placówkach wobec dyrektora WODN.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) rzetelne opracowywanie dokumentów związanych z planowaniem i realizacją zadań obowiązkowych wojewódzkiej placówki doskonalenia nauczycieli oraz pełną realizację tych zadań,
- 2) zapewnienie realizacji obowiązującego w WODN pensum dydaktycznego nauczycieli konsultantów,
- 3) opracowanie zasad nadzoru pedagogicznego nad realizacją zadań przez współpracujących z WODN nauczycieli-doradców metodycznych zatrudnionych w szkołach i placówkach oraz sprawowanie nadzoru pedagogicznego w tym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pani Dyrektor o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, przysługuje Pani Dyrektor w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie zawartych w nim ocen, uwag i wniosków.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.